

سواد

است که تقریباً هر ۳۶ سال یکبار روی می‌دهد چنان‌که این اتفاق برای سال هجری قمری و سال هجری شمسی نیز روی می‌دهد. سال قمری، همان‌طور که می‌دانیم بر اساس حرکت ماه به دور زمین و تغییر شکل آن که اصطلاحاً **اهله‌ی قمر** گفته می‌شود به‌وجود می‌آید و برای مسلمانان به لحاظ مسائل و احکام دینی به‌ویژه روزه‌ی ماه مبارک رمضان و حج و پاره‌ای از روزهای تاریخی اهمیت دارد. علاوه بر این که گاه‌شماری ۱۴۰۰ سال تاریخ اسلام نیز بر اساس همین سال، یعنی سال قمری، نوشته شده است. و اما سال میلادی - که از نوع شمسی است - با سال‌های تقریبی میلاد حضرت عیسی (ع) آغاز می‌شود و امروزه به‌عنوان سال‌شمار جهانی - حتی در کشورهای عربی - مورد استفاده است.

سالروز تشکیل نهضت سوادآموزی

جامعه‌ی ایران در عصر حاضر همواره از بی‌سوادی، که قدم اول در رشد فرهنگی و اجتماعی است رنج برده و هنوز هم کمابیش رنج می‌برد. در سال‌های قبل از انقلاب اسلامی اگرچه گام‌هایی برای باسواد کردن مردم برداشته شد و نتایج هم به بار آورد اما این مشکل به‌طور کامل حل نگردید و هم‌چنان درصد عمده‌ای از مردم ایران، به‌ویژه دختران و زنان ما از نعمت سواد محروم باقی ماندند تا این‌که انقلاب اسلامی اتفاق افتاد. از آن‌جا که از یک طرف اسلام برای علم و آگاهی ارج و اهمیت بسیار قابل است و از طرف دیگر انقلاب اسلامی هم وجهه‌ی فرهنگی قوی داشت امام خمینی در نخستین سال پس از پیروزی انقلاب اسلامی (۱۳۵۸) فرمان تشکیل نهضت سوادآموزی را صادر و همه‌ی مردم بی‌سواد را به باسواد شدن دعوت کرد و از باسوادان خواست که به یاری بی‌سوادان بشتابند. و با شعار: **ایران را مدرسه کنیم** بکوشند تا ریشه‌ی جهل و بی‌سوادی از کشور کنده شود.

اگر چه در سال‌های اخیر نیز رشد روزافزون جمعیت ایران موافق در راه ریشه‌کنی بی‌سوادی به‌وجود آورد با این حال، خوشبختانه **نهضت سوادآموزی** از آن پس تا امروز توانسته است میلیون‌ها نفر را باسواد کند، علاوه بر این که گسترش وسیع برنامه‌های آموزش و پرورش و توسعه‌ی مدارس نیز در باسواد کردن کودکان نقش مؤثری ایفا کرده است. رشد معلم سالروز تأسیس نهضت سوادآموزی را به قاطبه‌ی آموزشیاران این نهاد و دیگر دست‌اندرکاران آن تبریک می‌گویم و امیدوار است روزی فرا رسد که شاهد جشن برگزاری پایان بی‌سوادی در کشور باشیم.

دو آغاز سال نو در یک هفته

این پدیده‌ی نسبتاً نادر است که به فاصله‌ی ۳ روز از یکدیگر نخست شاهد آغاز سال هجری قمری (۱۴۳۰) و سپس شروع سال میلادی (۲۰۰۹) باشیم. این اتفاقی

۹ دی ۱۴ دی

پیام امام خمینی به گورباچف

یکی از حرکت‌های شگفت‌انگیز امام خمینی در آخرین ماه‌های عمر خود، ارسال پیام دعوت‌گونه و ارشادگرانه‌ی ایشان به میخائیل گورباچف، رهبر وقت شوروی، در سال ۱۳۶۷ شمسی است. در این پیام که توسط آیت‌الله جواد آملی و دو تن دیگر از فرستادگان امام خمینی، در مسکو تقدیم گورباچف شد، امام خمینی از سقوط قریب‌الوقوع کمونیسم خبر داد و بازیرکی خاص خود به گورباچف، و در واقع به همه‌ی رهبران جهان کمونیست، هشدار داد که به زودی باید کمونیسم را در موزه‌های تاریخ سیاسی جهان سراغ بگیرند و در ضمن گورباچف را از افتادن در دام جهان سرمایه‌داری غرب بر حذر داشت. امام هم‌چنین، در اشاره به بزرگان و حکیمانی چون بوعلی سینا و سهروردی و ملاصدرا، پیروان مکتب الحاد را به مطالعه در فلسفه و حکمت اسلامی دعوت کرد. امام چند ماه بعد از فرستادن این پیام جهان را بدرود گفت، اما هنوز چند سال نگذشته بود که نظام سیاسی اقتصادی اتحاد جماهیر شوروی فرو پاشید و به تبع آن مکتب کمونیسم نیز مضمحل شد به‌طوری‌که اینک باید شرح آن را در کتاب‌های تاریخ خواند.

۱۳ دی

نادی

عاشورا؛ (۱۰ محرم)

از عاشورا به مثابه‌ی عید خون شیعه یاد کرده‌اند و حقاً که چنین هم هست؛ زیرا از یک سو این واقعه را می‌توان به نوعی تولد دوباره‌ی اسلام از دل ظلمت سیاه ارتجاع جاهلی بنی‌امیه دانست و از سوی دیگر فاجعه‌ای عظیم و خونین، که حضور خود را در تاریخ اسلام، برای همیشه به ثبت رسانده است. در روایتی از امام صادق (ع) آمده است که: کلّ یوم عاشورا و کلّ ارض کربلا، و کلّ شهر محرم، و این به این معناست که قیام امام حسین می‌تواند در هر روز، در هر سرزمینی و در هر ماهی از ماه‌های سال سرمشق و الگوی مردم در مبارزه با ظلم و ستم باشد و به‌طور مکرر روی دهد.

باز این چه شورش است که در خلق عالم است
باز این چه نوحه و چه عزا و چه ماتم است
باز این چه رستخیز عظیم است کز زمین
بی نفخ صور خاسته تا عرش اعظم است

قیام مردم قم در سال ۱۳۵۶

انقلاب اسلامی در ۲۲ بهمن ۱۳۵۷، پیروز شد اما نخستین جرقه‌ی آن در ۱۹ دی ماه یک سال قبل از آن، در قم زده شد و آن هنگامی بود که جمعی از طلاب حوزه‌ی علمیه‌ی این شهر، در اعتراض به مطالبی در روزنامه‌ی اطلاعات که شخصی به اسم مستعار احمد رشیدی مطلق، نوشته و امام خمینی را مورد اهانت و افترا قرار داده بود به پا خاستند. در این روز جمعی از طلاب در اثر تیراندازی مأموران رژیم پهلوی به شهادت رسیدند و آن‌گاه بود که در پی این واقعه، زنجیره‌ای از حوادث خونین شکل گرفت: چهل روز بعد تبریز (۲۹ بهمن)، و چهل روز بعد یزد، پس از آن اصفهان و... سیر وقایع را به سوی نهضتی عظیم کشاند که نقطه‌ی عطفی در تاریخ معاصر جهان شد و سرانجام در ۲۲ بهمن سال بعد (۵۷) پیروزی انقلاب اسلامی را رقم زد.

سالروز قتل امیرکبیر

درست ۱۵۷ سال از قتل امیرکبیر، صدراعظم شایسته‌ی قرون اخیر ایران، که در تاریخش وزیرکشی امری معمول بوده است، می‌گذرد. امیرکبیر اگرچه بیش از ۳ سال بر مصدر وزارت و صدارت نبود اما در تاریخ معاصر ایران به نماد ایجاد امنیت، بسط عدالت و پیشرفت و

نادی

ترقی بدل شد و از آن زمان تا امروز نامش الهام‌بخش همه کسانی است که به رشد و ترقی ایران می‌اندیشند. دارالفنون که امیرکبیر تأسیس کرد ولی خود نماند تا ثمراتش را ببیند، نقطه‌ی عطفی در تحول علمی و فنی کشور ما به شمار می‌رود و قدم بزرگی در آموزش و تربیت نیروهای انسانی بسیاری برای کشور بود. ناگفته نماند که بر حسب تاریخ هجری قمری - بیستم دی‌ماه امسال - مصادف با ۱۲ محرم، سالروز شهادت چهارمین امام شیعه، حضرت امام زین‌العابدین است. این روز بر پیروان و دوستداران آن حضرت تسلیت باد.

فرار شاه از ایران

در سال ۱۳۵۷، در این ایام و روزها، نهضت اسلامی مردم ایران چنان اوج گرفت که دولت پهلوی را عملاً ساقط کرد و شاه علی‌رغم همه‌ی تمهیدات مثبت یا منفی که به کار بست نتوانست کاری از پیش ببرد. در همین زمان امام خمینی که در پاریس به سر می‌برد اعلام کرد که شاه باید از ایران برود تا مملکت روی آرامش ببیند و آنگاه اعلام کرد که تنها در صورت خروج شاه از ایران، خود به ایران باز خواهد گشت. چنین شد که شاه پس از ۳۷ سال سلطنت همراه با سوء تدبیر و دست‌نشانده‌ی، کشور را برای همیشه ترک گفت و از ایران رفت. به دنبال آن امام خمینی پس از دو هفته در ۱۲ بهمن به ایران بازگشت و در اندک مدتی، طومار نظام ۲۵۰۰ ساله شاهنشاهی در ایران درنور دیده شد.

نادی

شهادت فدائیان اسلام

نهضت فدائیان اسلام به رهبری سیدمجتبی نواب صفوی که در دهه‌ی ۲۰ و پس از سقوط رضاشاه، در ایران به ظهور رسید، از وقایع تأثیرگذار بر رویدادهای بعدی است. نواب و یارانش جوانان پرشور و جان برکفی بودند که اندیشه‌ای جز اعتلای اسلام در سر نداشتند و همه چیز خود و حتی جان خویش را در طبق اخلاص نهاده در این راه فدا کردند.

اگرچه اقتضائات زمانه به فدائیان اسلام مجال نداد تا شاهد پیروزی را در آغوش کشند و در سال ۱۳۳۴، پس از کودتای ۲۸ مرداد، محاکمه و اعدام شدند، اما با گذشت زمان شور آن‌ها در شعورها و شعارهایی دیگر متبلور شد که در نهایت به نهضت ۱۵ خرداد و تکاپوهای دیگر انجامید.

نادی

تصحیح و پوزش

با پوزش از خوانندگان عزیز یادآور می‌شویم که در «یاد ایام» شماره‌ی قبل درآیه‌ی

لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومَهَا وَلَا دَمًا وَّهَا وَلَكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوَىٰ مِنْكُمْ [حج ۳۷]،

چند مورد اشتباه تایپی روی داده بود که بدینوسیله تصحیح می‌شود.